

Okul ve Eğitim

Eğitim Sistemi

Zorunlu Okul

Mesleki Eğitim / Mesleki Ortaokullar

Üniversiteler / Meslek Yüksekokulları

Diplomaların Tanınması

Eğitim Sistemi

İsviçre'de eğitim sistemi, kişisel gelişimi daima olanaklı kılar. Mesleki eğitim, önemli bir yere sahiptir. Bu eğitim, meslek geliştirme ve hatta yükseköğrenim eğitimi için temel oluşturur.

Yapı / Sorumluluklar

İsviçre'de birbiri üzerinde inşa edilen üç okul kademesi arasında fark bulunur:

- Zorunlu Okul (Volksschule: Kindergarten, Primarschule und Sekundarstufe I)
- Mesleki Temel Eğitim ya da Mesleki ortaöğretim (Sekundarstufe II)
- Yükseköğrenim/Üniversiteler ve yüksek mesleki eğitim (Tertiärstufe)

Her üç basamak için devlet sorumludur. Görev ve sorumluluklar Konfederasyon, Kanton ve belediyeler arasında dağılır. Bundan dolayı okullar ve okul sistemi kantonlar arasında farklılık gösterebilir.

Okula gitme zorunluluğu

Kanton Aargau'da zorunlu okul öğrenim süresi 11 yıldır. Bu süre çocuğun 4 yaşına basmasıyla başlar. Çocuklar mazeret ve gerekçe bildirilmeden okula gitmezlerse veliler ceza alabilir. 16 yaşına kadar olup buraya yeni taşınan gençlerin zorunlu okula gitme hakları vardır. Daha sonra göç eden gençler, Aargau meslek ve eğitim için danışmanlık merkezinde (ask!) diğer imkanlarla ilgili bilgi alabilirler.

Zorunlu okuldan sonraki eğitim

Zorunlu okuldan sonra hemen hemen bütün gençler başka bir eğitim alırlar. Gençler özellikle sıkça bir mesleki ana eğitime (mesleki eğitim, Berufslehre) karar verirler. Bu ileride daha yüksek bir mesleki eğitime geçişi mümkün kılar. Kim meslek eğitimi sırasında ya da sonrasında meslek eğitim diploması (Berufsmaturität) alırsa meslek yüksek okullarına (Fachhochschule) gidebilir. Gençlerin yaklaşık yüzde 20'si bir üniversiteye ya da yükseköğrenim giriş imkanı sunan lise diploması (gymnasiale Maturität) alırlar.

Burslar

Burslar (Stipendien) aracılığıyla az parası olan kişiler de bir okulu ya da mesleki eğitimi tamamlayabilir. Burada söz konusu olan zorunlu okuldan sonraki eğitimler için yapılan destek ödemeleridir. Aynı zamanda Kanton Aargau'da yaşayan yabancılar da belli koşullar altında burslardan faydalanabilir. Bu öğrencilerin ya da anne-babalarının geldikleri ülkeye ve oturma durumuna bağlıdır. Diğer bilgiler Kanton yönetiminin burs bölümü (Sektion Stipendien) tarafından verilir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hello-aargau.ch/tr/okul-ve-eiti/eitim-sistem

Zorunlu Okul

Zorunlu okul, çocukların daha ileriki okullara girişini olanaklı kılan temel bir eğitim sunar. Devlet okulları parasızdır.

Çocuğu okula kaydetmek

Devlet okullarının işleyişinden belediyeler sorumludur. Çocuğun okula kaydı için ya ikamet edilen belediyeye ya da direk okul müdürlüğüne başvuru yapılır.

Okul Aşamaları

Zorunlu okul birbirini izleyen 3 aşamaya ayrılır:

- Anaokulu (Kindergarten) 2 yıl sürer.
- İlkokul (Primarschule) 6 yıl sürer. Özel ihtiyaçları ve yetenekleri olan çocuklar özel olarak teşvik edilir ya da desteklenir.
- Ortaokul (Sekundarstufe I) 3 yıl sürer. Ortaokulda üç tane değişik okul tipi vardır (Realschule, Sekundarschule, Bezirksschule). Bunlar öğrencilerden bekledikleri farklı performansla birbirinden ayrılır.
- Anadili almanca olmayan çocuklar bütün okul aşamalarında özel olarak desteklenir.

Zorunlu okul ile ilgili detaylı bilgiler "Aargau Kanton'undaki Okullar" broşüründe bulunur.

Devlet / özel Okullar

Devlet okulları ücretsizdir. Erkek ve kız çocukları birlikte ders görürler. Dersler inanç bakımından tarafsızdır. Çocuk ve gençlerin çoğunluğu (% 95) zorunlu okul eğitimlerini bir devlet okulunda tamamlar. Özel okullar da vardır. Eğer ebeveynler çocuklarını özel bir okula göndermek isterlerse giderleri kendileri ödemek zorundadırlar.

Ebeveynlerin hak ve sorumlulukları

Okul, ebeveynleri çocuğun okuldaki günlük yaşamı ve ders başarısı hakkında bilgilendirmekle yükümlüdür. Bunun için veli görüşmeleri (öğretmen ve veliler arasında), veli toplantıları (okul tarafından veliler için bilgilendirmeler) ve bilgilendirme toplantıları yapılır. Bunlara katılım veliler için çoğunlukla zorunludur. Ebeveynler çocuklarının düzenli olarak okula gitmelerinden sorumludur. Eğer çocuklar derse katılamayacaklarsa (örneğin hastalık durumunda), bunu ebeveynler okula bildirmek zorundadır. Anne-babalar çocukların ev ödevlerini yapmalarını sağlamalıdır. Onlar çocukların okulda yapmış oldukları çalışmalara ve ev ödevlerine düzenli olarak ilgilenip çocuklarını desteklemiş olurlar. İsviçre eğitim sistemine henüz aşina olmayan kişiler için özel bilgilendirme toplantıları vardır. Bu imkan çoğu zaman almanca dışındaki dillerde de vardır.

Sorular / Destek

Okulla ilgili sorular için ebeveynler öncelikle sınıf öğretmenine başvurmalıdır. Eğer ebeveynlerin desteğe ihtiyacı varsa sınıf öğretmeni yardımcı olabilir. Sınıf öğretmeni çocuğun birşeye ihtiyacı olduğunu düşünürse ya da soruları varsa o da ilk önce ebeveynlere dönmelidir. Velilerin öğretmenle iletişime geçmesi ve sıkı bir işbirliği içerisinde olmaları genel olarak çok önemlidir. Çocuk ve ebeveynlere, psikolojik ya da sosyal sıkıntılar durumunda okul psikolojik hizmeti (Schulpsychologischer Dienst) ücretsiz yardım sunar.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hello-aargau.ch/tr/okul-ve-eiti/zorunlu-okul

Mesleki Eğitim / Mesleki Ortaokullar

Gençlerin çoğu, zorunlu eğitimden sonra meslek eğitimine karar verir. Yüksek okula gitmek isteyenler, genellikle mesleki ortaokulda lise bitirme sınavını (Maturität) geçmek zorundadır. Bu, mesleki eğitim çerçevesinde de mümkündür.

Eğitimin önemi

İyi bir eğitim ve iş yaşamındaki mevki büyük bir öneme sahiptir. Zorunlu eğitim dönemindeki başarı durumu dahi ilerideki fırsatlar açısından oldukça önemlidir. Zorunlu eğitim döneminden sonra gençlere meslek yaşamına iyi bir temel oluşturmak için çeşitli yollar açıktır (Sekundarstufe II). Daha üst bir eğitim görmeden iyi bir iş bulmak zordur. Aargau Eğitim ve Meslek Danışmanlık Merkezi (ask!) gençler ile ebeveynlere mesleki eğitim ve gelişim konusunda ücretsiz danışmanlık eder.

Mesleki Temel Eğitim

Gençlerin çoğu, zorunlu eğitimden sonra bir mesleki temel eğitim (Mesleki Eğitim, Berufslehre) almaya karar verir. Gençler mesleki eğitim aracılığıyla bir firmada pratik yaparak meslek için gerekli olan becerileri geliştirir, bunun yanında meslek okuluna giderler. 250'den fazla meslek tercihi bulunur. Bir meslek eğitimi 2 ile 4 yıl arası sürer. Bir firmada meslek eğitim yerini, gençlerin kendileri bizzat aramak zorundadır. Zorunlu okulun son iki yılından itibaren meslek eğitim yeri aranmaya başlanır. Okul bu konuda yardımcıdır, ama onların ebeveynlerinin de yardımına ihtiyaç vardır. Aargau Eğitim ve Meslek Danışmanlık Merkezi (ask!) de gençlere çeşitli hizmetler sunar ve onlara ücretsiz danışmanlık eder. Mesleki eğitim alan gençler ya mesleki temel eğitim esnasında ya da sonrasında meslek diploması (Berufsmaturität) edinebilirler.

Genel Ortaöğretim Okulları

Genel ortaöğretim okulları (Mittelschulen) geniş bir genel eğitim sunar. Bu okullar üniversite ya da meslek yüksekokullarında (Fachhochschulen) akademik eğitim için hazırlar. Lise diplomasıyla (gymnasiale Maturität) bitirilen genel ortaöğretim okullarıyla uzmanlık ve mesleki lise diploması (Fach- oder Berufsmaturität) edinilerek bitirilen okullar arasında fark vardır. Lise diploması yüksekokullara sınavsız geçiş hakkı sağlar. Uzmanlık ve mesleki lise diploması ise meslek yüksekokullarına sınavsız giriş imkanı sunar. Meslek yüksekokullarına lise diplomasına sahip kişiler ve üniversitelere de uzmanlık ve mesleki lise diplomasına sahip kişiler gidebilmektedirler (bir sınav aracılığıyla). Duruma göre ek koşullar yerine getirilir.

Kademeli Geçiş Olanakları

Zorunlu okul döneminden sonra Kanton Aargau' ya göç eden 16 - 21 yaş arası gençler belli koşullarla birlikte kanton meslek okulundaki (Kantonale Schule für Berufsbildung, ksb) kademeli geçiş (Brückenangebot) olanaklarından faydalanabilir. Burada ağırlıklı olarak gençlerin iş dünyasına girişi sağlanmaya çalışılır. Kademeli geçiş fırsatı, gençleri bir staj yeri ya da meslek eğitim yeri bulma konusunda destekler. İlgilenenler, Aargau Eğitim ve Mesleki Danışmanlık Merkezi (ask!) ya da merkezi danışmanlık yeri olan rehber (Anlaufstelle Wegweiser) müracaat etmelidir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hello-aargau.ch/tr/okul-ve-eiti/mesleki-eitim--mesleki-ortaokulla

Üniversiteler / Meslek Yüksekokulları

İsviçre'de yüksek okulların iki tipi vardır. Bunlar üniversiteler ve meslek yüksek okullardır. Yabancı lise diplomasıyla giriş koşulları doğrudan yüksekokullardan öğrenilir.

Yüksekokul sistemi

İsviçre yüksekokullarında üniversiteler ve meslek yüksek okulları arasında ayırım yapılır (Fachhochschulen) (Tertiärstufe). Meslek yüksekokullarında pratiğe dönük, üniversitelerde ise daha ziyade teori yoğunluklu eğitim yapılır. İki okul tipi de eşit olup, Avrupa Bologna sistemine göre biçimlenmiştir ve bunlar Avrupa'da geçerli olan bir lisans ya da master diplomasıyla bitirilir.

Kabul şartları

Yüksekokullara göre kabul şartları değişiklik arz eder. İsviçre lise mezuniyet diplomaları ile yüksekokullara giriş garanti edilmiş olur. Yabancı lise mezuniyet belgeleriyle kabul için doğrudan okumak istenilen yüksekokula (üniversite/ Meslek yüksekokulu) müracaat edilmelidir. Genel olarak iyi derecede almanca bilme şartı vardır. Tamamen İngilizce ders veren bölümler istisna oluşturur. Aargau Eğitim ve Meslek Danışmanlık Merkezi (ask!) yüksekokullardaki çeşitli olanaklarla ilgili ücretsiz bilgi verir.

Yüksek Meslek Eğitimi

İsviçre'de yüksekokulların yanında yüksek meslek eğitimi (höhere Berufsbildung) meslek geliştirmek için rağbet gören bir eğitim biçimidir. Bu bir meslekteki uzman kişilerin belli bir alanda gelişmelerine, uzmanlık bilgilerinin derinleşmesine ve kadrolu görevlere gelmelerine olanak sağlar. Yüksek mesleki eğitim, mesleki temel eğitimden (Meslek eğitimi, Berufsllehre) sonra gelerek bunu derinleştirir. Aargau Eğitim ve Meslek Danışmanlık Merkezi (ask!) çeşitli imkanlarla ilgili ücretsiz bilgi verir.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hello-aargau.ch/tr/okul-ve-eiti/ueniversiteler--meslek-yueksekokullar

Diplomaların Tanınması

Yabancı diploma ve bitirme belgeleri İsviçre'de her zaman geçerli değildir. Ancak belli koşullar altında diplomanın tanınması yine de mümkündür. Bazı meslekler için bu zaruridir.

Tanınma

Yabancı diplomalara sahip kişiler diplomalarını İsviçre'de belli koşullar altında tanıtırlar. Tanınmayla birlikte yabancı diploma ya da bitirme belgesinin bir İsviçre diploması ya da bitirme belgesiyle eşdeğerde olduğu tasdik edilir. "Eğitimi düzenlenmiş" (reglementierten Beruf) mesleklerde (örneğin sağlık çalışanları, öğretmenler vb.) o mesleği icra edebilmek için diplomanın tanınması gerekir. Diplomanın tanınması için mesleğe ve eğitime göre farklı yerler sorumludur. Diplomaların tanınması ücretlidir. Bu konuda bilgileri Diploma Tanınması için Federal İletişim Dairesi (Nationale Kontaktstelle für Diplomanerkennung) ya da Aargau Eğitim ve Meslek Danışmanlık Merkezi (ask!) verir.

Seviye Onayı

İsviçre'de çalışmak için "eğitimi düzenlenmemiş" (nicht reglementierten Beruf) mesleklerde diplomaların tanınmasına gerek yoktur. Bu mesleklerde "Seviye Onayı" (Niveaubestätigung) için başvuru yapılabilir. Bu yabancı diplomanın İsviçre eğitim sistemindeki değerini gösterir. Seviye Onayı iş arama konusunda yardımcı olabilir. Seviye Onayı ile ilgili bilgileri Diploma Tanınması için Federal İletişim Dairesi (Nationale Kontaktstelle für Diplomanerkennung) ya da Aargau Eğitim ve Meslek Danışmanlık Merkezi (ask!) verir.

Meslek Eğitimi için Telafi

Geçerli bir diploma ya da bitirme belgesine sahip olmayan ama bir işte deneyim sahibi olan yetişkinler mesleki temel eğitim ya da yüksek mesleki eğitimi tamamlayarak bunu telafi edebilirler. Bu süreç önceki eğitimlere, iş deneyimine ve yaşa bağlıdır. Her koşulda iyi düzeyde almanca bilmek önemli bir ön koşuldur (GER e göre B1/B2 seviyesi). İlgilenenler Aargau Giriş Portalında (Eingangsportal Aargau) ücretsiz olarak bilgi ve danışmanlık hizmeti alabilirler. Kim mesleki eğitimi telafi ederse iş dünyasında şansını artırır ve meslek gelişim eğitimlerine giriş olanağını yakalar.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.hello-aargau.ch/tr/okul-ve-eiti/diplomalarn-tannma